

vr 27 apr 2018
20.00 Concertzaal

ZOLANG HIJ NIET ZICHZELVE KENT

LOD muziektheater & SPECTRA /
Koenraad Tinel, Josse De Pauw
& Frederik Neyrinck

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

WO 28 MAA — ZO 24 JUN 2018

FILIP DUJARDIN

Sequens n° 4

© Filip Dujardin

Kunstenaar **Filip Dujardin** palmt het Concertgebouw in met een ruimtelijke installatie die zich nestelt in de betonstructuur. Snelbouw bakstenen banen zich een weg in de nissen en hoeken van het gebouw, tot op de rand van het dak. Geheel passend binnen ons seizoensthema 'Metamorfose' speelt Dujardin met ruimtes en muren en maakt bouwsels die zowel van begin als eindpunt

kunnen zijn: het Concertgebouw als podium om standvastigheid, vernieuwing en alles wat ertussen ligt te tonen.

In het Concertgebouwcafé duiken we terug in het archief met foto's van **Jean Godecharle** en **Philip Maene**. Zij volgden de bouw van het Concertgebouw tussen 1999 en 2002.

— 02 —

Uitvoerders & programma

BELGISCHE PREMIÈRE

19.15 Inleiding door Rebecca Diependaele

—

Koenraad Tinel: tekeningen

Josse De Pauw: spel

Lieselot De Wilde: zang

Koenraad Tinel & Josse De Pauw: concept

Frederik Neyrinck: compositie

SPECTRA:

Tille Van Gastel: fluit

Cédric De Bruycker: klarinet

Pieter Jansen: viool

Bram Bossier: altviool

Peter Devos: cello

Jannes Dierynck: lichtontwerp

Brecht Beuselink & Jannes

Dierynck: techniek

productie: LOD *muziektheater* & SPECTRA
coproductie: Concertgebouw Brugge
met de steun van de Taxshelter maatregel
podiumkunsten van de Belgische
Federale Overheid

—

Frederik Neyrinck (1985)

Zolang hij niet zichzelf kent (2018)

OPERA21

18-28 april 2018

Deze voorstelling maakt deel uit van Opera21, een jaarlijks muziektheaterfestival afwisselend in Gent / Brugge en Antwerpen.

www.opera21.be

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

MUZIEKTHEATER

—CONCERT—
—GEBOUW—
—VRIEND—

27 APR 2018

27 APR 2018

Zolang hij niet zichzelf kent

De mythologische nimfenzoon Narcissus leende zijn naam aan het narcisme – de pathologische interesse voor zichzelf – en de narcis. Hoewel de bloem en het ziektebeeld behalve hun naamgever niets met elkaar gemeen lijken te hebben, zijn hun namen tekenend voor de blijvende aantrekkingskracht van de legende. Enerzijds is er de *petite histoire*: na zijn tragische dood leefde Narcissus verder in de gedaante van een gele voorjaarsbloem die wat droevig naar de grond lijkt te kijken. Anderzijds draait de Narcissus-mythe rond menselijke gedrag, meer bepaald de gevaren van een te grote zelfingenomenheid, die finaal leidt tot zelfdestructie. De figuurlijke kant van het verhaal dus, waaruit de term ‘narcisme’ voortvloeide.

Narcissus’ lot is verbonden met dat van een andere nimf, Echo. Hun wedervaren, waarbij beiden een dramatische gedaanteverwisseling ondergaan, vormt het onderwerp van een van de bekendste verhalen uit de *Metamorfosen* van de Romeinse dichter Publius Ovidius Naso (43 voor Christus - 17 na Christus).

Het relaas van Narcissus’ leven begint bij een voorspelling. Zoals in de Griekse mythologie gebruikelijk was, ging de nimf Liriope kort na de geboorte van haar zoontje te rade bij een ziener, in dit geval de blinde Tiresias. Of haar kind lang zou leven, vroeg ze – nimfenkinderen was destijds in regel niet het fortuinlijkste lot beschoren. Met de nodige raadselachtigheid antwoordde Tiresias: ‘zolang hij zichzelf niet kent’. Zich niet bewust van de precieze reikwijdte van die voorspelling groeide Narcissus op tot een aantrekkelijke jongeman. Al zijn aandacht ging naar de jacht en hij kreeg de naam een hartenbreker te zijn: hij beantwoordde niemands aandacht

- Gebaseerd op Ovidius’ Narcissus-mythe
- De jonge componist Frederik Neyrinck heeft een voorliefde voor herinterpretaties en staat in voor een hedendaagse muzikale vertaling
- Koenraad Tinel tekent live op scène

of liefde en stuurde zijn vele aanbidders brutaal wandelen. Zo verging het ook de bergnimf Echo, die als straf voor een eerdere misstap niets anders kon zeggen dan de laatste woorden van wie haar had aangesproken. Narcissus ontmoette haar toen hij tijdens een jachtpartij afgezonderd geraakt was van zijn gezelschap. Ook zij voelde zich aangetrokken tot de knappe Narcissus, maar die joeg haar weg. In haar onvermogen uitdrukking te geven aan haar verlangen en verdriet kwijnde ze weg in de berggrotten tot alleen haar stem nog overbleef. Narcissus’ drieste gedrag was echter ook de goden niet ontgaan. Zoveel hoogmoed moest bestraft worden met een koekje van eigen deeg, en dus zou Narcissus aan den lijve ondervinden hoe het voelt om afgewezen te worden. Zo kwam hij op een dag terecht bij een heilige vijver met het allerhelderste water. Prompt werd hij verliefd op zijn spiegelbeeld, maar meer dan kijken kon hij niet. Telkens wanneer hij zijn geliefde probeerde aan te raken of wanneer de tranen van zijn wangen drupten, verdween het gekoesterde beeld. Net als Echo eertijds, kwijnde Narcissus nu zelf weg. Toen hij stierf, verschenen aan de waterkant voorovergebogen gele bloemen. Samen met veel andere mythes uit Ovidius’ dichtbundel *Metamorfosen* is het verhaal van Narcissus doorheen de eeuwen talloze keren herverteld, verbeeld en opnieuw

geïnterpreteerd. ‘Metamorfose’ is dan ook niet alleen het seizoensthema van het Concertgebouw, maar ook een invalshoek die letterlijk of figuurlijk, op de voorgrond of de achtergrond, in talloze kunstwerken terug te vinden is. Dat geldt zeker voor beeldend kunstenaar Koenraad Tinel en componist Frederik Neyrinck die in *Zolang hij niet zichzelf kent* de mythe van Narcissus laten vervellen tot een hedendaagse voorstelling.

Het hervertellen en transformeren van een eeuwenoud verhaal past Frederik Neyrinck als een handschoen. Wie door zijn werkenlijst bladert, stuit op titels als *Schubert Echo (I - VI)*, *Debussy Echo* en *Echo de Baudelaire*. Ook het ruime aandeel transcripties verraadt Neyrincks belangstelling om het werk van anderen te herinterpreteren. Daarnaast zijn er nog verschillende metamorfoses van eigen werk te vinden, zoals *3 Echos der Mischung VI*. Met *(Voraus)echo der Gestalt II* slaagt hij er zelfs in om een voorstudie als afspiegeling te lezen. Die voorliefde voor herwerkingen en herinterpretaties lijkt samen te hangen met Neyrincks omgang met het muzikale materiaal *an sich*, waarbij transformatieprocessen een

‘Het hervertellen en transformeren van een eeuwenoud verhaal past Frederik Neyrinck als een handschoen.’

cruciale rol spelen. Die werkwijze uit zich onder meer in uitgebreide reeksen werken met gelijkaardige titels (zoals *Gestalt of Mischung*) met een volgnummer. In een werk als *Samsa-Impressionen*, geïnspireerd op Kafka’s *Die Verwandlung* (*De gedaanteverwisseling*), komt het thema van de metamorfose op alle niveaus van de compositie terug. Het mag dan ook niet verbazen dat net de mythe van Narcissus aan de basis ligt van Neyrincks eerste muziektheaterpartituur.

Pas enkele jaren geleden, vertelt Koenraad Tinel, ontdekte hij Ovidius’ versie van de Narcissus-mythe. Het verhaal bleef plakken, misschien omdat (zelf)reflectie tot de dagelijkse opdracht van de kunstenaar behoort. En misschien ook omdat de confrontatie met het eigen spiegelbeeld niet altijd eenvoudig is. Om weerwerk te leveren aan de spoken van het verleden, het voor de hand liggende levenspad of het eigen grote gelijk zijn zelfkritiek en zelfrelativering nodig – en dat is hard werk. Misschien gaat het erom dat de kunstenaar zichzelf telkens grondig opnieuw dient uit te vinden. ‘Ik wil een vrije mens zijn in de ruimste zin van het woord’, zo zegt Tinel zelf. ‘Ik wil elke ochtend opstaan en ‘vers’ kunnen kijken, zodat ik iets anders kan scheppen dan wat er al is.’ In de voorstelling vindt Koenraad Tinel ook zijn plaats als kunstenaar opnieuw uit. Door live te tekenen treedt hij uit de schaduw en de veilige *backstage* van het afgewerkte kunstwerk, in het spotlicht van de uitvoerder. Elke penseeltrek is zichtbaar, en elke avond is anders.

Zelfs twee millennia nadat Ovidius ze neerschreef, heeft de mythe van Narcissus nog niets van haar glans verloren. Bij elke hervertelling sijpelt er ook een stukje van de verteller door in het verhaal, dat zo telkens een nieuwe laag krijgt. Met elke transformatie wordt een nieuwe draad gesponnen tussen een ver verleden en vandaag.

— Rebecca Diependaele

Biografieën

Koenraad Tinel (BE) is beeldhouwer en tekenaar. In 1944 vluchtten zijn ouders met hem en zijn zus naar Duitsland, een odyssee door de puinhopen van Europa die onuitwisbaar in zijn geheugen staat gegrift. Na zijn studies beeldhouwen aan het Hoger Instituut La Cambre in Brussel werkte hij als wetenschappelijk tekenaar voor het Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen in Brussel. Voor diverse musea en belangrijke opdrachtgevers in Europa ontwerpt en vervaardigt hij metalen meubilair en sokkels voor kunstwerken. In 1971 stopt hij met smeden en wijdt zich volledig aan beeldhouwen en tekenen en wordt docent aan Sint-Lukas Hogeschool in Brussel. Van 1972 tot 1999 was hij er titularis van de beeldhouwafdeling. De jongste jaren graaft hij met zijn tekenwerk in de mythen, sproken en oerverhalen van de mensheid.

Acteur, auteur en regisseur **Josse De Pauw (BE)** maakt deel uit van de artistieke kern van LOD *muziektheater*. Hij begon zijn loopbaan in 1976 met Radeis International, een succesvolle theatergroep die tot 1984 voorstellingen speelde in heel Europa en overzee. Vanaf 1985 werkt hij als onafhankelijke theatermaker en gaat hij samenwerkingen aan met acteurs, regisseurs, muzikanten, componisten, schrijvers en kunstenaars. In 1989 speelt hij zijn eerste grote filmrol, sindsdien speelde hij in meer dan vijftig Belgische en buitenlandse films. Zelf regisseerde hij er twee: *Vinaya* en *Übung*. Naast teksten voor het theater, schrijft hij ook verhalen, observaties, notities, en reisverslagen. Sinds 2004 ontwikkelt hij zijn theaterwerk bij LOD.

Componist en pianist **Frederik Neyrinck (BE)** woont en werkt in Wenen. Hij studeerde piano en compositie in Brussel, Stuttgart en Graz. Onder andere AskolSchönberg, Belgian National Orchestra, Brussels Philharmonic, Klangforum Wien, Nadar Ensemble, Bozzini Quartet, Neue Vocalsolisten, Gulbenkian Orchestra Lissabon en Oxalys voerden zijn werk uit op podia wereldwijd. Neyrincks werk verscheen op opnames van I Solisti del Vento, SPECTRA, Odyssea Ensemble en Revue Blanche. Hij is componist in residentie en een van de stichtende leden van het Odyssea Ensemble, een Belgisch kamermuziekensemble. In 2016 schreef Neyrinck zijn eerste kameropera *L'Inconnue de la Seine*. Als pianist is hij lid van het Ensemble Platypus, een ensemble voor hedendaagse muziek in Wenen. Samen met fluitiste Doris Nicoletti maakt hij deel uit van Duo FredDo. Onlangs won hij het 'Oostenrijks Staatsstipendium Compositie 2018', een compositiebeurs van de Oostenrijkse overheid.

bio

SPECTRA (BE) bestaat sinds 1993. Vanuit de vaste kern ontwikkelden de musici een opmerkelijke muzikale coherentie die resulteert in een unieke en geraffineerde sound. Het ensemble promoot internationaal nieuwe muziek uit Vlaanderen. SPECTRA creëert vaak opdrachtwerken en doet daarvoor een beroep op een ruime waaier aan presentatievormen zoals concerten, happenings, muziektheater en multimedia-events. Zowel scheppende kunstenaars, organisatoren als het publiek waarderen de niet-dogmatische programma's en eigenzinnige vertolkingen. Hieruit groeiden internationale samenwerkingen met onder anderen Luca Francesconi, Stefano Gervasoni, Philippe Hurel en Nicolaus A. Huber. Daarnaast bouwt SPECTRA tal van trajecten uit met in Vlaanderen levende componisten. SPECTRA treedt op in concertzalen en op festivals in en buiten Europa.

Filip Rathé (BE) studeerde piano en directie aan het Koninklijk Conservatorium van Gent en vervulde zich verder als dirigent bij Laszlo Heltay en Pierre Cao. Daarnaast studeerde hij compositie bij Lucien Goethals en behaalde aan de Universiteit van Gent een master musicologie. Sinds 1993 is Filip Rathé artistiek leider en dirigent van SPECTRA. Hij was gastdirigent van onder andere het Symfonieorkest Vlaanderen, het Vlaams Radio Koor en verschillende ensembles. Als componist schrijft hij vooral vocaal-instrumentale kamermuziek. Zijn werken werden gecreëerd door onder meer het Vlaams Radio Koor, AskolSchönberg, SPECTRA, Collegium Instrumentale Brugense, Exaudi en Kremerata Baltica.

Lieselot De Wilde (BE) is een jonge sopraan die opvalt omwille van haar creativiteit en veelzijdigheid. Ze werkt geregeld samen met LOD *muziektheater* en zingt als soliste met hedendaagse en oude-muziekensembles. Ze was een van de drie solisten in de opera *The Wasp Factory* van Ben Frost. Met Korneel Bernolet en zijn ensemble Apotheosis bracht ze een cd uit met muziek van Nicolas Bernier voor het label Et'Cetera. Met haar eigen ensemble Bel Ayre tast ze de grenzen en mogelijkheden af van het liedgenre. De Wilde behaalde haar diploma bij Dina Grossberger en Katelijne Van Laethem aan Luca School of Arts met grote onderscheiding, studeerde verder bij Jard Van Nes en behaalde een eerste prijs tijdens de wedstrijd Dexia Axion Classics.

LOD muziektheater (BE) is een Gents productiehuis voor opera en muziektheater, een creatieve thuis voor artiesten. LOD engageert zich om trajecten uit te zetten op lange termijn. Het wil een overkoepelend platform zijn voor kunstenaars, en hen de middelen bieden om hun ideeën uit te werken. Al 25 jaar creëert LOD producties die vaak toonaangevend bleken voor het hedendaagse landschap van opera en muziektheater. De resultaten die voortvloeien uit deze artistieke samenwerkingen, laten zich niet in hokjes plaatsen en blijven lang nazinderen. LOD richt de blik resoluut op wat komt, onder andere door hun engagement voor jong talent. In samenwerking met verschillende coaches werken jonge artiesten een maand lang aan nieuwe projecten.

In de kijker

DONDERDAG

24 MEI 2018

20.00 Concertzaal

© Wendy D Photography

Betroffenheit

Kidd Pivot / Crystal Pite &
Electric Company Theatre /
Jonathon Young

Twee van de meest gevierde podiumkunstenaars uit Canada verdiepen zich in verlies, shock en overleven. In een zoektocht naar het antwoord op de vraag 'hoe verder te leven na een traumatische gebeurtenis?', vervelt theater tot dans, door middel van drama, poëzie, cabaret en beweging. *Betroffenheit* buigt de wreedheid van het leven om tot krachtige kunst.

Laat weten wat u van het concert vond op

f ConcertgebouwBrugge
@concertgebouwbr

info & tickets +32 70 22 12 12 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

concertgebouw.be

ZONDAG

03 JUN 2018

15.00 Concertzaal

BBC Scottish Symphony Orchestra Elgars hits

De muziek van Edward Elgar klinkt zoals zijn persoonlijkheid: extravert, warm en geniaal in diepe zelfreflectie en melancholie. In zijn *Celloconcerto* uit 1919 weerklinkt de gruwel en het leed van WO I. De cello krijgt evenwel ook alle ruimte om te zingen in dramatische monologen en virtueuze passages. Die virtuositeit vindt een vervolg in de mysterieuze *Enigmavariaties*, die dankzij hun wagneriaanse pathos en lyriek ook nu nog een waar genot zijn voor het oor.